

Posudek vedoucího na práci Vladimíry Votavové Stát a občanská společnost v postsovětském Rusku

Autorka se ve své práci zabývá tématem Občanské společnosti v postsovětském Rusku, respektive aplikací některých teoretických přístupů na situaci po pádu komunismu v této zemi. Takové vymezení ve mně od počátku vzbuzovalo obavy, protože se jedná o jen velmi těžko uchopitelnou problematiku, navíc zatíženou i terminologickými nesrovnalostmi. Do toho se pochopitelně ještě mísí složitá realita postsovětského Ruska. Přesto mohu již na začátku říci, že se svého úkolu zhostila velmi dobře.

Předkládaný text svým rozsahem výrazně překračuje limit daný pro bakalářskou práci. Je velmi přehledně a logicky členěn do čtyř kapitol, ve kterých autorka postupuje od vymezení termínu nedemokratický režim, přes termín občanské společnosti, formování občanského sektoru po Putinovu politiku vůči občanské společnosti. Volí tak velmi logickou hierarchickou strukturu, kdy postupuje od nejobecnějších otázek ke konkrétní situaci. Pozitivní přitom je, že dokáže zaujmout svoje stanovisko i k vysoce teoretickým otázkám. Přitom je ale schopna si taková stanoviska i obhájit. Poměrně logicky pak tvoří právě teoretické vymezení zhruba polovinu celé práce. Přitom reflektuje především teoretické koncepty užívané v anglosaské politologické obci, nezapomíná ale ani na české autory (Holzer, Balík, Kubát). Jako vhodnější by se tak pro práci jevil název „Teoretické koncepty vztahu státu a občanské společnosti vs. ruská postsovětská realita“. Druhá část práce zaměřená na reálnou situaci ruského neziskového sektoru následně lehce pokulhává, v některých případech se autorka dopouští generalizací (úředníci chápou atd.), které jsou, mírně řečeno sporné. U těchto tvrzení podvědomě tušíme, že tomu tak je, nicméně bylo by dobré tato tvrzení také detailněji doložit, například prostřednictvím sociologických výzkumů. Jako naprosto přirozené se jeví hlavně materiály Centra Jurije Levady. Je jen škoda, že nebyly využity.

Rozsah textu se nachází v horní části rozmezí daného pro bakalářskou práci, což je způsobeno detailním rozbořením teoretických východisek předmětu zkoumání. Práce je psána velmi kultivovaným jazykem, který zvládá vysvětlovat i poměrně složité teoretické konstrukce bez nadužívání cizích slov, tolik častého v politologických pracích. Oceňuji, že se autorka zdržela snahy demonstrovat svoji vědeckost právě takovým způsobem. Stejně tak, byť by se taková poznámka mohla zdát jako marginální, nelze pominout fakt, že je práce prosta překlepů. Po formální a jazykové stránce tak předkládanému textu nelze nic vytknout. Naopak, jako velké pozitivum hodnotím poměrně reprezentativní seznam literatury, který rozhodně přesahuje množstvím použitých titulů obvyklý standard bakalářské práce.

Jistou výtku si tak zaslouží hlavně dvě věci. Jednak je to až příliš velké spoléhání na anglosaské či české (zde lze ovšem na druhou stranu ocenit schopnost reflexe domácí tvorby) zdroje. V práci podobného zaměření by jistě bylo záhodno použít ve větší míře i ruské autory. Dále pak určitá disproporce mezi teoretickou a empirickou částí, kdy teorie zabírá přeci jen větší prostor. Naopak empirie, vůči které se následně vymezují i závěry práce, je spíše odsunuta do pozadí. Nejedná se tak o v pravém slova smyslu empirickou analýzu, jak tvrdí autorka. Některé překlady jsou pak do jisté míry sporné, zde nicméně narážíme na prostý fakt neexistence dané terminologie v češtině. Mám zde na mysli například tzv. Obščestvennuju palatu, kterou autorka překládá jako „Společenská komora“. Zde se ovšem nejedná v žádném případě o výtku, spíše o upozornění na komplikace v překladu.

I přes jisté výtky se nicméně domnívám, že se jedná o velmi kvalitní práci, která zvláště v teoretické rovině reflektuje současný výzkum. Tvoří tak výborný základ pro další rozvoj do podoby diplomové práce. Nedostatky jsou z mého pohledu více než vyváženy autorčinou snahou nejen

popisovat situaci „tak, jak je“, ale i pokusem na základě konkrétního případu abstrahovat. Proto navrhuji známku **výborně až velmi dobře**.

V Praze dne 1. června 2011

Mgr. Karel Svoboda, Ph.D.